

משרד החינוך

דגשים בנוגע לפרסום הצעה לפתרון בחינת הבגרות בעברית לבתי ספר דרוזיים

1. ההצעה הזאת לפתרון בחינת הבגרות בעברית היא דוגמה, ובה כמה אפשרויות לפתרון השאלות הפתוחות, אך היא אינה ממצה. במהלך הבדיקה ייתכן שייעשו שינויים ו/או הרחבות באפשרויות התשובה שמעריכי הבחינה יקבלו.
2. בפתרון שלהלן מובאות עיקר הסוגיות שהיו טעונות ליבון, אך יודגש כי בפתרון זה אין תשובות מלאות ומקיפות, המזכות בניקוד מלא. נדגיש כי מטבע הדברים ציון המבחן מורכב גם מגורמים נוספים שאינם מובאים בפתרון זה, ובהם: רמת ההתבטאות וניסוח התשובה, הקפדה על כללי הדקדוק והכתיב, התמקדות בעיקר, התבססות נכונה וראויה על הטקסט ועוד.
3. אם יתברר שנפלה טעות בהצעת הפתרון, תפורסם בתוך זמן סביר הצעה מתוקנת, והצעת הפתרון המתוקנת תהיה המחייבת. **טל"ח** (טעות לעולם חוזר) — בהצעת הפתרון עלולות ליפול טעויות, ואין בה כדי לחייב את מעריכי הבחינה לקבל תשובה שגויה.
4. על פי חוזר מנכ"ל טוהר הבחינות — תשע"ה/9ד, נבחנים בבחינת הבגרות מחויבים לפעול על פי נוהלי טוהר הבחינות כדי להבטיח הליך בחינות אמין, הוגן ושוויוני. אם יתעורר חשד שנבחן הפר את טוהר הבחינות, יחל הליך של **החשדת הבחינה**, כמפורט בחוזר.

[קישור לחוזר המנכ"ל](#)

בהצלחה לנבחנים ולנבחנות!

משרד החינוך

פתרון בחינת הבגרות בעברית: הבנה, הבעה ולשון לבתי ספר דרוזיים, מס' 15381, חורף תשפ"ו, 2026

פרק ראשון – הבנת הנקרא, הבנת הנשמע והבעה (60 נקודות)

חלק א – הבנת הנקרא (30 נקודות)

יש לענות על שתי השאלות 1–2.

1. – בעבר כיבדו רק את מי שנחשב לחשוב ובעל מעמד בחברה.

2. – חברות שבהן יש שוויון בין בני האדם.

יש לענות על אחת מן השאלות 3–4.

3. א. (1) יש לציין על פי פסקה ו דבר אחד שהמדינה יכולה לעשות כדי לשמור על כבוד האדם.

חקיקת חוקים ותקנות

(2) יש לציין על פי פסקה ז דבר אחד שכל אחד מאיתנו יכול לעשות כדי לשמור על כבוד האדם.

לדבר יפה זה לזה (שמירה על השפה שבה אנחנו מדברים) [עוד אפשרות: להיות סבלניים זה אל זה (בסבלנות שלנו כלפי אחרים)]

ב. מבין שני הדברים שצינו בסעיף 3א יש להביע דעה מהו הדבר שיתרום תרומה גדולה יותר לשמירה על כבוד האדם, ולנמק את התשובה.

תשובה לדוגמה:

לדעתי, הדרך הטובה ביותר ליצירת שינוי חיובי בחברה היא להיות סבלניים כלפי אחרים, מפני שהשפעה של יחס חיובי כלפי אחרים היא השפעה ארוכת טווח, ואנשים זוכרים כאשר מתייחסים אליהם בכבוד בדיוק כפי שהם זוכרים חוסר כבוד. יחס טוב גורר יחס טוב. אנשים מעוניינים להראות שהם שונים מאחרים, ושהם אנשים טובים. לכן לדעתי הם יחקו התנהגות טובה ומכבדת.

4. א. יש להסביר כיצד התנהלות של מדינות על פי הרעיון של כבוד האדם מונעת ניצול של אנשים והשפלתם.

במדינות שמתנהלות על פי הרעיון של כבוד האדם החוק מונע השפלה וניצול של אנשים, מפני שהוא מחייב להתייחס לכל אדם באופן שווה, בלי קשר למעמד, מוצא, מין, דת או עושר. אין עליונות של אדם אחד על אחר.

ב. יש להציע דרך אחת שבה בית הספר יכול לחזק את הערך "כבוד האדם" ולשמור עליו.

תשובה לדוגמה:

כדי לחזק את הערך "כבוד האדם" ולשמור עליו בבית הספר חשוב לקרב את התלמידים לעניין זה ולהסביר להם את החשיבות שלו. אפשר לעשות זאת באמצעות יום מיוחד, "יום זכויות האדם", שבו יודגשו הפרות זכויות אדם בעולם ובארץ באמצעות סיפורים של אנשים שזכויותיהם נפגעו. אחר כך יספרו לתלמידים על זכויות האדם בישראל ועל החקיקה שקשורה לכך שנועדה לשמור על זכויות האדם וכן על תפקיד מערכת המשפט בשמירה על זכויות האדם בארץ.

יש לענות על אחת מן השאלות 5–6.

5. – מעמד נמוך

6. – לקיים

יש לענות על אחת מן השאלות 7–8.

7. א. – הוא יסוד לקיום חברה בריאה.

ב. – הכנסת היא דוגמה להתנהלות לא ראויה.

8. א. – כל אדם יכול לתרום לשינוי חברתי.

ב. – השינוי מתחיל במעשים קטנים של אנשים רגילים.

משרד החינוך

פתרון בחינת הבגרות בעברית: הבנה, הבעה ולשון לבתי ספר דרוזיים, מס' 15381, חורף תשפ"ו, 2026

יש לענות על שאלה 9 – **חובה**.

9. יש להשלים את המשפטים הנתונים על פי שני המאמרים.

מאמר א מדגיש את הצורך בשינוי שבא מן החברה והאדינה. לדברי הכותב, כדי לשפר את המעמד של כבוד האדם בציבור, יש לקדם כללים ותקנות ולשים לב למה שקורה בתקשורת ובחברה.

לעומת זאת, **מאמר ב** מדגיש את הצורך בשינוי שבא מן הפרט בחברה. לדברי כותבת המאמר, כדי לשפר את המעמד של ערך הכבוד ההדדי, כל אחד צריך להגדיל את הנתינה שלו ולהיות מתחשב כלפי הפרט.

חלק ב – הבנת הנשמע (15 נקודות)

יש לענות על שאלות 10–13.

10. – לפנות לבית המשפט.

11. – כאשר קיימת סכנה לביטחון המדינה או לציבור.

12. – מחברי החוק מקפידים שגם הפרט וגם החברה לא ייפגעו.

13. – החוק מגן על הזכויות של קבוצות קטנות בחברה.

חלק ג – הבעה (15 נקודות)

יש לענות על שאלה 14.

14. יש לכתוב חיבור על אחד מן הנושאים (1)–(2).

בדיקת החיבור תיעשה על פי אמות המידה לבדיקת חיבור.

משרד החינוך

פתרון בחינת הבגרות בעברית: הבנה, הבעה ולשון לבתי ספר דרוזיים, מס' 15381, חורף תשפ"ו, 2026

פרק שני: דקדוק (20 נקודות)

יש לענות על כל השאלות 15–19.

חלק א – הפועל ושם העצם (7 נקודות)

שאלה 15 (יש לבחור בשלושה מן הסעיפים.)

- א. (1) השתלטה / שולטת
- (2) שליטה
- ב. (1) הוכחתם
- (2) הוכחה
- ג. (1) הצטמצמו / צומצמו
- (2) להצטמצם
- ד. (1) להימנע
- (2) תמנעו
- ה. (1) דיכאו
- (2) דיכוי

שאלה 16 (יש לבחור באחד הסעיפים.)

- א. הרבות
- ב. הילד שלנו

חלק ב – מילות יחס ותצורות השם (7 נקודות)

שאלה 17 (יש לבחור בארבעה משפטים.)

- (1) ב
- (2) אצל
- (3) ל
- (4) מ
- (5) נגד
- (6) על
- (7) עם
- (8) את

שאלה 18

- א. **התנהגות:** שורש נ-ה-ג במשקל התקטלות שמשמעותו שם פעולה (של בניין התפעל) / שם מופשט
- או: **ביטחון:** שורש ט-ח במשקל קיטלון שמשמעותו מצבים
- ב. **אלימות:** בסיס אלים וצורן סופי אות שמשמעותו שם מופשט

משרד החינוך

פתרון בחינת הבגרות בעברית: הבנה, הבעה ולשון לבתי ספר דרוזיים, מס' 15381, חורף תשפ"ו, 2026

חלק ג – תחביר (6 נקודות)

שאלה 19 (יש לבחור בשני סעיפים).

- א. יש לחבר את שני המשפטים הנתונים למשפט אחד.
בישראל אפשר לראות אפליה ופגיעה בכבוד הזולת, אף על פי שהחברה כאן מבוססת על חירות ודמוקרטיה.
- ב. אם; לכן
- ג. – חשוב להתייחס בכבוד לאנשים החולקים על דעתנו.
- ד. כאשר פוגעים בכבודו של חבר, נוצרים ריחוק וכעס.

פרק שלישי – תנ"ך או שירה (20 נקודות)

יש לבחור בשאלה 20 (תנ"ך) או בשאלה 21 (שירה) או בשאלה 22 (שירה).

חלק א – תנ"ך

שאלה 20

- א. יש להסביר מהי המשמעות הייחודית של הפועל "ברא" על פי פסוק א'.
הפועל "ברא" מציין בדרך כלל פעולה יוצאת דופן של האל. השימוש בפועל זה מדגיש שבריאת העולם היא פלא, מעשה של יצירה יש מאין. אין פועל אחר שיש לו משמעות כזאת.
- ב. יש להביא דוגמה הממחישה את הסדר והארגון שאלוהים מכניס בתוהו ובוהו, ולהסביר את חשיבותם להתנהלות העולם.
דוגמה הממחישה את הסדר והארגון של אלוהים: "ויאמר אלהים יהי אור ויהי אור" (פסוק ג'); "ויבדל אלהים בין האור ובין החשך" (פסוק ד').
- אלוהים מפריד בין האור ובין החושך, וכך הוא יוצר את היום ואת הלילה. ההפרדה הזאת יוצרת את הזמן.
- ג. יש להשיב איזו טענה בנוגע לתנינים הגדולים פסוק כ"א מפריך, ולהסביר את התשובה.
הפסוק מפריך את הטענה שהתנינים הגדולים היו אלים. אלוהים הוא שברא את התנינים, ולכן הוא חזק מהם. הוא הבורא היחיד ואחראי לבריאה כולה, על כן התנינים אינם יכולים להיות אלים.

משרד החינוך

פתרון בחינת הבגרות בעברית: הבנה, הבעה ולשון לבתי ספר דרוזיים, מס' 15381, חורף תשפ"ו, 2026

חלק ב – שירה

על הנבחנים לענות על אחת מן השאלות 21-22, אם הם לא ענו על שאלה 20.

שאלה 21

ואולי לא היו הדברים... / רחל

- א. (1) יש לכתוב מהי התקופה או הפעולה מן העבר המתוארת בכל בית בשיר.
- בבית 1 המשוררת מתארת את עבודתה בגן. זו עבודה חקלאית קשה שדרשה ממנה לקום מוקדם (השפמתי ע שחר לנן) ולעבוד עבודה פיזית מאומצת (לעבדו בזעת אפי?).
- בבית 2 המשוררת מתארת את עבודת הקציר במהלך הקיץ שאורכת ימים ארוכים (בזמים ארזים ויוקדים של קציר). בתיאורה היא עומדת על עגלה עמוסה באלומות תבואה ושרה בקול. זו עבודה שנעשתה בשמחה ובשירה.
- בבית 3 המשוררת מתארת את חוויית הטבילה וההיטהרות בכינרת. היא מדברת על צבע המים התכול של הכינרת ועל השקט סביבה. התחושה שלה הייתה של תום וטוהר.
- (2) יש לבחור בשניים מן האמצעים האומנותיים האלה: חזרות (אנפורה), שאלות רטוריות, ניגודים, להדגים אותם מן השיר, ולהסביר כיצד הם תורמים להבנת השיר.

חזרות (אנפורה):

המילים "מעולם" ו"לא" חוזרות ארבע פעמים בשיר (פעמיים בבית 1, פעם אחת בבית 2 ופעם בבית 3), והמילה "ואולי" פותחת את השיר וחוזרת בשורה השנייה.

החזרות האלה מדגישות ומחזקות את השאלה המרכזית של השיר. החזרות של המילה "מעולם" בתחילת הבתים יוצרות מבנה אחיד, ובאמצעות ה"לא" מודגשת השלילה – פקפוקה של המשוררת בעבר.

שאלות רטוריות:

בית 1 ובית 2 מסתיימים בשאלה (מסתיים בסימן שאלה): "לעבדו בזעת אפי?", "לא נתתי קולי בשיר?". השאלות האלה הן רטוריות, כלומר המשוררת אינה מצפה לתשובה בעקבות שאלות אלה. הן מבטאות תהייה ופליאה. צורת השאלה גורמת לקורא להרגיש את התלבטות המשוררת ואת הפער בין העבר להווה. השאלה האחרונה היא שאלה מפורשת "ההיית, או חלמתי חלום?", והיא מסכמת את כל השיר.

ניגודים:

השיר בנוי על ניגוד מרכזי בין העבר המתואר (עבודה, שירה, טוהר, שמחה, חיוניות) לבין ההווה שאינו מתואר בשיר אולם משתמע ממנו (חולי, חולשה, ריחוק מן המקום ומן הפעילות). הניגוד בא לידי ביטוי גם בתוך השיר עצמו "זעת אפי" ו"ימים ארזים ויוקדים" (קושי פיזי) מול "נתתי קולי בשיר" (שמחה). הניגודים מדגישים את המורכבות של הזיכרונות ואת הכמיהה אליהם.

משרד החינוך

פתרון בחינת הבגרות בעברית: הבנה, הבעה ולשון לבתי ספר דרוזיים, מס' 15381, חורף תשפ"ו, 2026

ב. יש להסביר על פי השיר מה המשוררת חשה כלפי העבר שלה, ואם היא מפקפקת באמיתות הזיכרונות שלה. בשיר משתקפים רגשות מורכבים: געגועים עזים לאותם ימים של עבודה ושמחה, כאב על האובדן והפרדה מן הכינרת והערכה לחוויות (הפיזיות והרוחניות) שהמשוררת חוותה שם. רחל אינה מפקפקת באמיתות הזיכרונות שלה מן הכינרת. השימוש בשאלות הרטוריות ובמילה "אולי" הוא אמצעי רטורי להדגשת הריחוק והגעגועים. דווקא הפירוט המדויק של הזיכרונות – "השכמתי עם שחר", "בימים ארוכים ויוקדים של קציר", "במרומי עגלה עמוסת אלמוות", "טהרת בתכלת שוקטה" – מעיד שהם חיים בה. הקריאה "הוי, כנרת שלי" מבטאת געגועים עמוקים ולא ספק באמיתות הזיכרונות שלה. השאלה "ההיית, או חלמתי חלום?" היא דרך להביע את גודל הפער בין העבר הטוב ובין ההווה הרע. זו אינה שאלה אמיתית.

ג. יש להביע דעה מדוע יש שמחה בתיאור העבודה הקשה של המשוררת, ולנמק את התשובה.
דוגמה לתשובה:

לדעתי, יש בתיאור העבודה הקשה של המשוררת שמחה, מפני שהעבודה הזאת מספקת לה תחושת שייכות לקהילה (קבוצת כינרת), והיא ממלאת אותה גאווה שהיא מצליחה לבצע משימות קשות ולהתמודד עם הקשיים בהצלחה. זה מעניק לה תחושת הגשמה עצמית שמביאה אותה לידי סיפוק רוחני ונפשי. היא מרגישה שהיא עוזרת ותורמת לחברה.

משרד החינוך

פתרון בחינת הבגרות בעברית: הבנה, הבעה ולשון לבתי ספר דרוזיים, מס' 15381, חורף תשפ"ו, 2026

שאלה 22

אומץ / יהונתן גפן

- א. (1) יש להשיב מה הם ארבעת הגשרים המוזכרים בשיר, ומהי המשמעות של כל אחד מהם.
- גשר בין אדם לחברו:** הגשר הצר שבין אדם לאדם אחר, הקושי ליצור קשר אמיתי, לתקשר, להבין ולהיות מובן. המרחק הרגשי והתקשורתי בין בני אדם הוא כמו תהום שעליה מתוח גשר צר מאוד. אנשים חיים זה במחיצתו של זה, אך לעיתים קרובות מרגישים נתק ובדידות.
- גשר בין אדם לעברו:** לכל אדם יש קושי להתמודד עם עברו האישי – הזיכרונות, הטראומות, הטעויות, החרטות. העבר הוא חלק מאיתנו, אך לעיתים קרובות אנחנו מנותקים ממנו, מתקשים להשלים עימו או ללמוד ממנו. הקשר הצר הזה מבטא את הקושי להסתכל אחורה ולקבל את מי שהיינו.
- גשר בין אדם לשברו:** זהו הקושי להתמודד עם הכאב, הפגיעות, החולשות והשברים הפנימיים שלנו. כל אדם נושא בתוכו שברים שנוצרו מאכזבות, מכישלונות ומפגיעות, והקשר עם השברים האלה, היכולת להכיר בהם ולחיות איתם דורשים אומץ רב.
- גשר בין אדם לקברו:** זהו הגשר הקשה ביותר – ההתמודדות עם המוות הצפוי, עם סוף החיים. כל אדם יודע שיום אחד הוא ימות, אך הקשר עם מציאות זו, היכולת לחיות לצד מודעות למוות היא אחד האתגרים הקשים ביותר בחיים.
- (2) יש להסביר את המשפט "וְאָנֹכִי כְּבָדִים עַד מָאֹד".
- הביטוי "כְּבָדִים עַד מָאֹד" מתאר את המשקל הרגשי והנפשי שכל אדם נושא עימו בחיים. אנחנו כבדים בגלל הנטל (של דאגות, פחדים, זיכרונות, כאבים, ציפיות ואכזבות, אחריות וכדומה). כולנו עמוסים בנטל הקיום, ועובדה זו הופכת את המעבר על הגשר הצר לקשה עוד יותר. כשהגשר צר והעומס כבד, הסכנה ליפול גדולה יותר. הביטוי מדגיש את הקושי האנושי. אנחנו לא קלילים, אנחנו לא יכולים פשוט "לרחף" מעל הקשיים – אנחנו נושאים משא כבד.
- ב. (1) יש להסביר כיצד העיצוב הגרפי של השיר תורם להבנה של התוכן ושל המסר שלו.
- הצורה החזותית מממשת את התוכן: הקורא לא רק קורא על גשר צר, אלא גם רואה אותו בקריאת השיר. הרווח הגדול בין "אדם" ובין "חברו", בין "אדם" ובין "עברו", בין "אדם" ובין "שברו" ובין "אדם" ובין "קברו" יוצר מעין תהום בין שני חלקים, זהו הפער שעליו עובר הגשר. הצורה החיצונית של השיר יוצרת חוויה חזותית של צרות, מתח וסכנה. כשהעין יורדת בשיר היא נאלצת "לעבור" את הגשר הצר – הטקסט הופך צר יותר ויותר, והחזרה על "צר לי" בשורות נפרדות יוצרת תחושה של דחיסה וכיווץ.
- (2) יש להשיב מהי משמעות החזרה על הביטוי "צר לי" בסוף השיר.
- החזרה על הצירוף "צר לי" יוצרת הדגשה ומחזקת את תחושת המצוקה. "צר" משמעו גם מקום צר (גשר צר) וגם תחושה נפשית של קושי. "צר לי" היא תגובה מילולית על מצוקה ותחושת חוסר אונים. כאן לא מדובר על גשר צר בעולם, אלא בתחושה פרטית של קושי ומצוקה: אני מרגיש את הלחץ, את הדחק, את הפחד. החזרה המשולשת מחזקת את העוצמה הרגשית ויוצרת קצב של לחץ הולך וגובר. הדרך שבה המילים הועמדו בשיר – כל "צר" וכל "לי" בשורה נפרדת – מדגישה את תחושת הבדידות והמצוקה של האדם העומד על הגשר.
- ג. יש לספר על מקרה מן החיים שבו היה צריך לנהוג באומץ כדי להמשיך קדימה למרות קושי או פחד. התשובה תוערך על פי רכיבי התוכן שבשאלה.